

gods til Brugerne) og i Lov af 8de April 1851 § 14 in fine.

§ 11.

For at befordre frivillig Overeenskomst om Fæstegods Overgang til Selveiendom skulle tvende Commissioner, den ene for Sjællands og Hollands-Falsters-Stifter, den anden for Thyens Stift og Nørre-Jylland, hver især sammensat paa den i Loven af 8de April 1851 § 4 befalede Maade, i Aaret 1855 og i de nærmest paafølgende Aar, paa Statskassens Bekostning, bereise Landets Fæstegods i den Hensigt ved Mægling, i Overeensstemmelse med en dem nærmere af Indenrigsministeriet meddeelt Instrux, at fremkalde mindelig Overeenskomst i den omhandlede Henseende. Disse Commissioner, der skulle ansees lige med de i Grundlovens 50de Paragraph omtalte, skulle for hvert Gods især optage en Protokol over deres Mæglingsforsøg og den Fremgang, disse have havt, m. v., og navnlig skulle de i bemeldte Protokol indføre Gjernens Forlangende og Fæsternes Tilbud med Hensyn til Kjøbesummerne for Fæstegaardene, samt de af Commissionen fremsatte Mæglingsforslag og de opnaaede Overeenskomster. Disse Protokoller blive at afflutte ved Udgangen af hvert Aars September Maaned, og derefter at afgive til vedkommende Ministerium, som vil have at forelægge samme, med de Bemærkninger, hvortil det maatte finde sig foranlediget, for den i October Maaned sammentrædende Rigsdag.

§ 12.

Senest for den i Aaret 1859 sammentrædende Rigsdag ville vedkommende Ministerier have at forelægge en almindelig Fremstilling og Betretning om den Fremgang, som Fæstegodsets Overgang til Selveiendom har havt siden nærværende Lovs Udstedelse, samt Forslag om hvorvidt og hvorledes der fra Statens Side maatte være videre at foranstalte til dette vigtige Formaalets Fremme og endelige Fyldestgjørelse.

Ligsom vi Medundertegnede, Bardenfleth, Friis, Lütichau og Unsgaard, af den i nærværende Betænknings Begyndelse anførte Grund fraraade Antagelsen af det os til Betænkning foreliggende Lovudkast i dets Heelhed, saaledes have vi ikke heller troet at kunne gaae ind paa flere af de Hovedanskuelser, der ligge til Grund for de af Udvalgets øvrige Medlemmer ovenfor stillede Forslag.

Hvad saaledes først angaaer den foreslaaede Beskikkelse af Commissioner, der skulde bereise alt Fæstegodset for ved en mæglende Virksomhed mellem Godseierne og Bønderne at fremme Fæstegaardenes Overgang til Selveiendom, da kunne vi ikke erkjende, at der hverken i det Formaal, der skulde sættes disse Commissioner, eller den Myndighed, der skulde betroes dem til Formaalets Opnaaelse, ligesaa lidet som i Henseende til den Maade, hvor paa de skulde sammensættes, kan drages nogen Analogie fra de Commissioner, som Regjeringen i Slutningen af det forrige Aarhundrede anordnede for at udvirke, at alt ubestemt Hoveri forandredes til bestemt. Det vilde være for vidløftigt her at paavise alle de store Forskjelligheder, der i saa Henseende finde Sted; kun maae vi henpege paa, at der blev tillagt Hovericommissionerne en afgjørende Myndighed til ved Reglementer at bestemme Hoveriet paa alle de Steder, hvor der ikke inden en vis forefrevet Tid var oprettet frivillig Overeenskomst derom (Jvf. Placaterne af 24de Juni og 23de Decbr. 1791, 21de August 1793 og 5te Juni 1795), og at der saaledes foreslaae en, i de da bestaaende Forhold vistnok tilstrækkelig begrundet, Evangsplicht for de Hoveri-berettigede til at see det dem tilkommende ubestemte Hoveri forandret til bestemt. Men da vi med Hensyn til Fæstes Overgang til Selveiendom ikke erkjende nogen Evangsforholdsregel for berettiget, og vi derfor ikke heller kunne tænke os de foreslaaede Mæglingscommissioner eller nøgensomhelst anden Autoritet hverken nu eller senere udrustede med en besluttende Myndighed med Hensyn til Vilkaarene for saadan Overgang, hvilket ikke heller i det ovenstaaende Forslag er udtalt, saa forekommer det os klart, at man fra det gunstige Resultat, der i Henseende til Hoveriets Bestemmelse